

Της ΜΑΡΙΑΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ-ΠΟΘΟΥ

Η ιδέα να στείλω το μυθιστόρημά μου «Με τη λάμπα θυέλλης» στους κατάδικους των Φυλακών Κορυδαλλού μου είχε γεννηθεί από τότε που το έγραφα. Γιατί ο ήρωάς μου, ο Σαμουήλ Σαμουήλ της Ελένης, πέρασε απ' όλα τα στάδια της αθλιότητας, στάδια της «λήθης», όπως τα ονομάζω, για να διανύσει επώδυνα, στη συνέχεια, τη διαδρομή της εσωτερικής ανάβασης που είναι διαδρομή κάθαρσης και αυτογνωσίας. Προσπάθησα να δώσω την υπαρξιακή περιπέτεια του ανθρώπου, τη σταύρωσή του μέσα από την εμπειρία της φυλακής, αλλά και την κατάρτηση της αλήθειας που είναι ταυτόσημη με την εμπειρία της γνώσης των ουσιαστικών πραγμάτων της ζωής μας. Κι όλα αυτά σε ένα μυθιστόρημα υπερρεαλιστικό, με υπερφυσικά φαινόμενα, πάει να πει, ένα μυθιστόρημα όπου το Αόρατο ανατρέπει την πραγματικότητα και ο νεκρός στρατιώτης σπάζει το φράγμα της κοσμικής σιωπής.

Από τότε που μου είχε γεννηθεί η ιδέα να στείλω το βιβλίο, δεν αμφέβαλλα ούτε στιγμή πως θα είχε απήχηση στους κατάδικους. Το θεωρούσα μια έκφραση σεβασμού γι' αυτούς. Είπα τη σκέψη μου στον πρώτο εκδότη του μυθιστορήματος, τον Αλέξανδρο Καλέντη, και τη δέχτηκε ευθύς. Υστερα από συνεννόηση με τον διευθυντή των φυλακών Γιώργο Ζουγανέλη, ένα

«Ήταν ο Βασίλης, ο Δημήτρης, ο Ιωάννης, ο Ζάχος, ο Εντι, ο Απόστολος. Δεν πρόφταινα πια σε ποιον να πρωτοπώ να μιλήσει. Ο Δημήτρης ζήτησε να διαβάσει μια περικοπή από το μυθιστόρημα», γράφει η Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου

φωτισμένο άτομο με μεγάλη μόρφωση, στείλαμε διακόσια βιβλία. Του είπα να τα μοιράσει για να τα διαβάσουν αν θέλουν ή να τα πετάξουν. Και βέβαια ποτέ δεν πέρασε από τη σκέψη μου πως θα μπορούσε να δημιουργηθεί ενδιαφέρον από τους κατάδικους και να με καλέσουν.

Ένα πρωί, στις δέκα, ήμουν εκεί. Πόρτες που ξεκλείδωναν η μια μετά την άλλη, ένας μακρύς στενός διάδρομος, τόσο στενός που δεν χωρούν δύο μαζί, και φτάσα-

με στην αίθουσα. Μας περίμεναν καμιά εβδομνηταριά κατάδικοι ηλικίας από 35 έως 45. Με τον κ. Ζουγανέλη ήταν και μία φιλόλογος, άτομο με ιδιαίτερες ευαισθησίες, η Σοφία Αντωνιάδου, και μου εξήγησαν ότι όλοι αυτοί αποτελούν το «Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας». Ήταν σχεδόν όλοι νέα άτομα. Κάθησα στην έδρα και δεν μπορώ να πω πως δεν είχα τρακ. Δεν ήξερα ποια αντιμετώπιση θα είχα. Τα πρόσωπα σφιγμένα, τα βλέμματα πάνω μου εξε-

ταστικά. Κάποιοι είπαν «καλώς ήλθατε» και μου έδωσαν κουράγιο. Κάποιοι άλλοι κρατούσαν στα χέρια τους τη «Λάμπα θυέλλης». Κι αυτό μ' έκανε να καταλάβω πως ήταν σαν να με ήξεραν, αφού την είχαν διαβάσει.

Είπα πέντε λόγια στην αρχή. Λόγια καθαρά, που τα πίστευα. Πίστευα το καθετί που τους έλεγα γιατί το ένιωθα πως οι άνθρωποι αυτοί διέθεταν μια αντίληψη που έκοβε κι απ' τις δυο μεριές. Τους είπα πως προτιμούσα να γίνει μια συζήτηση, να μου πούνε τις δικές τους σκέψεις και μετά να τους μιλήσω κι εγώ για το πώς θα μπορούσε κανείς να αξιοποιήσει τον χρόνο της μοναχικότητας. Ο πρώτος που μίλησε κρατούσε τη «Λάμπα θυέλλης» στο χέρι και είπε: «Ο Σαμουήλ έκανε τόσα λάθη, όμως τα πλήρωσε και έγινε ένας διαφορετικός άνθρωπος» - κάπως έτσι ήταν τα λόγια του. Κι

εγώ τότε τους εξήγησα βγαίνει από τη λέξη άρεσε. «Δηλαδή, όμωσ μάινει ότι είμαστε σίμα πε κάποιος άλλος. «θη, σκοτώνουμε την νησα. «Η λέξη "σκότος", σκο κάποιον - ή την ψυ αυτό τους άρεσε. Κι Λύθηκαν τα σφι συζήτηση πια έγινε μια αστραφτερή σκ ληψη, που την ένιωσα στην αίθουσα. ισε ποιον να πρωτο Βασίλης, ο Δημήτρη Εντι, ο Απόστολος. διαβάσει μια περικο μα, και ήταν η εξής

Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας: ο

Η Μαρία Λαμπαδαρίδου - Πόθου πέρα δύο ώρες συζητώντας με φυλακισμένου της «Με τη λάμπα θυέλλης». Εξηγεί γιατί αυτή ήταν η πιο ουσιαστική που είχα αναγνώστες της

Ε

Κορυδαλλός

σε πάνω από
για το βιβλίο
η συνάντηση
ποτέ με

Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου

...σα ότι η λέξη «λάθος»
...«λήθη». Και αυτό τους
...ταν κάνουμε λάθη ση-
...κατάσταση λήθης», εί-
...Ναι, αλλά κάνοντας λά-
...ψυχή μας», του απα-
...οτώνω" είναι ίδια με τη
...γώνω σημαίνει βυθίζω
...ή μου - στο σκότος». Κι
...ι λύθηκε η σιωπή τους.
...γμένα πρόσωπα και η
...σε υψηλό επίπεδο, με
...έψη, αστραφτερή αντί-
...θες σαν κραδασμό μέ-
...και δεν πρόφταινα πια
...πώ να μιλήσει. Ήταν ο
...s, ο Ιωάννης, ο Ζάχος, ο
...Ο Δημήτρης ζήτησε να
...ρή από το μυθιστόρη-
...«Προτιμούσε να ανα-

πλάσει τη ζωή σε μέτρα πιο ανθρώπινα, να την επινοήσει, να ανασύρει από μέσα της εκείνες τις άλλες διαστάσεις, τις αθέατες, που μόνο κάποια πλάσματα καταδικασμένα, εραστές της μοίρας ή του μαρτυρίου, μπορούν να βιώνουν». Τη διάβασε δυνατά να την ακούσουν όλοι. Ακολούθησαν λίγα λεπτά σιωπής. Υστερα, ο Ιωάννης ζήτησε να διαβάσει ένα άλλο σημείο από το βιβλίο, όταν όλα πια είχαν καεί γιατί ο ήλιος επί τρεις μέρες δεν βασίλευε, αλλά γύριζε πίσω και έκαιγε τους ανθρώπους και τον κόσμο. Και ο Σαμουήλ, όταν την τρίτη μέρα έβρεξε,

στάθηκε στη μέση, πάνω στα χαλάσματα, και είπε: «Θέλω να ζήσω, να ζήσω ξανά», με την έννοια ότι θα έβλεπε πια τη ζωή με άλλα μάτια. Θα έβλεπε τη ζωή πλούσιος από εμπειρία και γνώση. Και την ερμηνεία αυτή ο ίδιος ο Ιωάννης την έδωσε.

Εμείνα πάνω από δύο ώρες. Από τα κατάκλειστα παράθυρα έμπαινε το πρωινό φως και έκανε την αίθουσα να λάμψει. Κι εγώ, κάποιες στιγμές ξεχνούσα πως βρισκόμουν στις φυλακές, ανάμεσα σε ανθρώπους που βιώνουν ως το κόκαλο την ατέλειωτη νύχτα της μοναξιάς.

Στη διαδρομή της ζωής μου έχω κάνει άπειρες συναντήσεις με αναγνώστες των βιβλίων μου. Σήμερα λέω πως καμιά δεν ήταν τόσο ουσιαστική όσο αυτή με το ακροατήριο των κατάδικων. Καμιά από τις συναντήσεις με τους αναγνώστες μου δεν είχε αυτή τη σημασία για μένα. «Εμείς τα έχουμε ζήσει όλα αυτά που γράφετε στο βιβλίο, σαν να τα γράφατε για μας...», είπε ο Βασίλης. Κι εγώ σκεφτόμουν πως μπορεί και να τα έγραψα για κείνους.

Στο τέλος κάποιοι ήρθαν να τους γράψω αφιέρωση. Κάποιοι άλλοι στάθηκαν δίπλα μου, είπαν ευχαριστώ και περίμεναν. Δίστασα λίγες στιγμές κι ύστερα τους έδωσα το χέρι. Μου έδωσαν όλοι το χέρι τους, ένας ένας, και είπαν ευχαριστώ. Ομως εγώ τους ευχαριστώ. Γιατί μου έμαθαν πως ένα βιβλίο μπορεί να βοηθήσει μια ψυχή.

ευχαριστικά 27 Οκτ. 2008